

УДК 633.34:631.526.32:631.559

Поповнення сортименту сої культурної (*Glycine max* (L.) Merrill) новими ранньостиглими сортами

Михайлик С. М.*, Сонець Т. Д., Смульська І. В., Курочка Н. В.

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Горіхуватський шлях, 15, м. Київ, 03041, Україна,
*e-mail: svetlana.nik2519@gmail.com

Мета. Здійснити комплексне вивчення та оцінювання нових сортів сої культурної ранньої групи стиглості в ґрунтово-кліматичних зонах Степ, Лісостеп, Полісся за основними господарсько-цінними показниками, а саме: врожайністю, стійкістю до хвороб, вмістом олії та білка. **Методи.** Польовий, лабораторний, порівняння, узагальнення та математичної статистики. **Результати.** Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні станом на 01.05.2024 року нараховує 332 сорти сої культурної, з яких 59% іноземної селекції. За групами стиглості найбільша частка припадає на ранньостиглі – 37%, середньостиглі – 35%, скоростиглі – 16%, середньоранні – 12%. Роль ранньостиглих сортів у структурі посівів сої культурної зростає, оскільки вони є найкращим попередником для озимих культур. За результатами досліджень у 2023 році рекомендовано до виникнення майнового права на поширення сорту, що засвідчується державною

реєстрацією шістнадцяти ранньостиглих сортів сої культурної, з яких шість сортів вітчизняної селекції ('Златопільська', 'Кобуко', 'АФК Темпо', 'АФК Фест', 'Господиня', 'Санрайз') та десять сортів іноземної ('Attractor', 'Kingston', 'RG SIGMA', 'Sahara', 'DM EASTINA', 'DM AMBAR', 'FANTINE', 'FRINE', 'FIORELLA', 'ILLUMINATOR'). За роки дослідження урожайність сортів перевищувала усереднену врожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п'ять попередніх років. **Висновок.** За результатами кваліфікаційної експертизи встановлено, що сорти сої культурної 'Златопільська', 'Кобуко', 'АФК Темпо', 'Attractor', 'Kingston', 'RGT SIGMA', 'Sahara', 'FANTINE', 'FRINE', 'DM AMBAR', 'DM EASTINA' рекомендовані для вирощування у зонах Степ, Лісостеп та Полісся. Сорти 'Санрайз' та 'FIORELLA' рекомендовані для вирощування у зонах Степ і Лісостеп, а сорти 'Господиня' та 'ILLUMINATOR' – у зонах Степ і Полісся. Сорт 'АФК Фест' рекомендовано для вирощування у зоні Степу. Кращі показники якості насіння за вмістом білка має насіння, отримане в зоні Лісостепу, а за вмістом олії – у Степу. Всі сорти мають зерновий напрям використання і характеризуються високою стійкістю до вилягання, обсипання, посухи та до пероноспорозу, аскохітозу, бактеріозу, септоріозу, фузаріозу.

Ключові слова: соя культурна; сорт; урожайність; кваліфікаційна експертиза.

Svitlana Mykhailyk

<https://orcid.org/0000-0001-9981-0545>

Tetiana Sonets

<https://orcid.org/0000-0002-9603-0452>

Ivanna Smulska

<https://orcid.org/0000-0001-9675-0620>

Nadia Kurochka

<https://orcid.org/0000-0001-6745-7740>

УДК 633.521:[631.52+575]

Ефективність гаметофітного добору на жаростійкість у *Cannabis sativa* L.

Міщенко С. В.^{1, 2}

¹Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, вул. Київська, 24, м. Глухів, Сумська обл., 41400

²Інститут луб'яних культур НААН України, вул. Терещенків, 45, м. Глухів, Сумська обл., 41400, Україна,
e-mail: serhii-mishchenko@ukr.net

Мета. Дослідження ефективності гаметофітного добору на жаростійкість у промислових конопель для створення селекційного матеріалу з високою здатністю до запилення, запліднення, формування життєздатних плодів, нормально-

го росту і розвитку рослин в умовах підвищеної температури повітря; розроблення способу селекції сортів, адаптованих до екстремальних факторів середовища; встановлення ролі генотипу в результативності гаметофітного добору на жаростійкість. **Методи.** Селекційні (проведення схрещувань за різних температурних режимів прогрівання пилку і насіння), польові (визначення польової схожості, ступеня вижи-

Serhii Mishchenko

<https://orcid.org/0000-0002-1979-4002>